

ТӨЛБӨРИЙН ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГЫН ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий нөхцөл

- 1.1. Энэ журмын зорилго нь “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК /цаашид “ҮЦТХТ” гэх/ нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлд заасны дагуу арилжааны төлбөрийн үйл ажиллагаа /цаашид “төлбөрийн үйлчилгээ” гэх/ үзүүлэхтэй холбогдон учирч болох эрсдэлийг тодорхойлох, эрсдэлийг буруулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2. Энэхүү харилцаанд Монгол улсад хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль, тогтоомж болон “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК-ийн зүгээс гаргасан Эрсдэлийн сангийн журам болон бусад журмыг удирдлага болгоно.
- 1.3. Энэхүү журамд тусгагдаагүй, харилцааг холбогдох хууль, тогтоомж, дүрэм, журмын дагуу зохицуулна.

Хоёр. Журмын нэр томьёо

- 2.1. “Төлбөр” гэж “ҮЦТХТ” нь үнэт цаасыг шилжүүлэх болон түүний төлбөрийг эцэслэн гүйцэтгэх үйл явцыг;
- 2.2. “Эрсдэл” гэж “ҮЦТХТ” ХХК-д арилжааны төлбөр гүйцэтгэхтэй холбоотой учирч болох дараах эрсдэлийг ойлгоно.
  - 2.2.1. Төлбөр хугацаандаа орж ирэхгүй байх буюу саатал бий болох;
  - 2.2.2. Төлбөр гүйцэтгэх системд төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэх боломжгүй нөхцөл байдал үүсэх;
  - 2.2.3. Гэнэтийн болон байгалийн давагдашгүй хүчин зүйлээс үүдэн эрсдэл үүсэх;
  - 2.2.4. Төлбөр гүйцэтгэх этгээдийн ёс зүйн зөрчил үүсэх;
  - 2.2.5. Бусад эрсдэлийг ойлгоно.

Гурав. Эрсдэлийн удирдлагын алба

- 3.1. Төлбөрийн үйлчилгээний байгууллага нь төлбөрийн үйлчилгээнд гарч болох эрсдэлийг тодорхойлох эрсдэлийн удирдлагын албатай байна.
- 3.2. Эрсдэлийн удирдлагын алба нь үнэт цаасны зах зээлийн арилжааны төлбөрийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд учирч болох эрсдэлийг үнэлэх, эрсдэлийг удирдах дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

- 3.2.1. Төлбөрийн үйл ажиллагаанд учирч болох /зах зээлийн эрсдэл, төлбөрийн чадварын эрсдэл, үйл ажиллагааны эрсдэл/ эрсдэлийн удирдлага, бодлогыг боловсруулж мөрдөх;

Дөрөв. Эрсдэл бий болсон үед авах арга хэмжээ

- 4.1. Журмын 2.2-д заасан эрсдэл үүссэн үед дараах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлнэ.
- 4.2. Төлбөр хугацаандаа орж ирэхгүй байх буюу мөнгөн төлбөрийн саатал гарсан тохиолдолд энэ талаар Клирингийн төвд нэн даруй мэдэгдэнэ.
- 4.2.1. Клирингийн төв саатсан төлбөрийг өөрийн зөвшөөрөгдсөн хөрөнгийн эх үүсвэр /төлбөрийн баталгааны сан/-ээр гүйцэтгэж эрсдэлийг бүрэн хаана.
- 4.3. Системийн ачаалал, доголдлын улмаас төлбөр гүйцэтгэх боломжгүй болох эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх үүднээс Мэдээлэл, технологийн алба нь улирал бүр тест хийж системийн доголдлоос урьдчилан сэргийлж байх.
- 4.3.1. Системийн доголдол бий болж төлбөрийг гүйцэтгээгүй тохиолдолд клирингийн төв болон төлбөрийн гишүүдэд нэн даруй мэдэгдэнэ
- 4.3.2. Системийн доголдлын шалтгааныг илрүүлж яаралтай авах арга хэмжээг тодорхойлно.
- 4.4. Монгол банкны системээр төлбөрийг гүйцэтгэх боломжгүй нөхцөл байдал үүсвэл аль нэг арилжааны банкиг төлбөр гүйцэтгэх банкаар сонгож системийг хэвийн байдалд орох хүртэл төлбөр гүйцэтгэнэ.

Тав. Эрсдэлийн үнэлгээ

- 5.1. Төлбөрийн үйлчилгээтэй холбоотой ажил эрхэлж буй ажилтан нь аюул эрсдэлийг тодорхойлсон даруйдаа холбогдох албан тушаалтанд нэн даруй мэдэгдэнэ
- 5.2. Учирч болзошгүй эрсдэлийг тооцоолох зорилгоор эрсдэлийн үнэлгээ хийдэг мэргэжлийн байгууллагаар эрсдэлийн үнэлгээ хийлгэж болно.

Зургаа. Эрсдэлийн сан

- 6.1. Төлбөрийн үйлчилгээнээс системд учирч болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах зорилгоор “ҮЦТХТ” нь эрсдэлийн санг байгуулна.
- 6.2. “ҮЦТХТ” нь эрсдэлээс хамгаалах сангийн эх үүсвэр нь компанийн санхүүгийн тайлангийн тайлант үеийн цэвэр ашгаас хуваарилагдсан байна.
- 6.3. Эрсдэлийн санг тухайн санхүүгийн тайлангийн тайлант үеийн цэвэр ашгийн 5 хувьтай тэнцүү хэмжээгээр тооцон бүрдүүлнэ.

Долоо. Хяналт шалгалт.

7.1 Төлбөрийн үйл ажиллагааны эрсдэлийг төлбөр гүйцэтгэж байгаа ажилтан болон клирингийн төв Мэдээллийн технологи, дотоод хяналт хариуцсан алба/нэгж хянана.

Найм. Хариуцлага.

8.1 Энэхүү журмыг зөрчсөн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомж, журмын дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

8.2 Энэхүү журмыг зөрчсөн нь Эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол зөрчлийн тухай хуулиар хариуцлага хүлээлгэнэ.

--oOo--